

**Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Directie Participatie
o.v.v. ontwerp-Voorkeursbeslissing Luchtruimherziening
Postbus 20901
2500 EX Den Haag**

uw kenmerk:	uw brief van:	ons kenmerk: 21/RFV/ABZ210310	behandeld door: Rikkert Snitselaar	doorkiesnummer: 0318 680 329	e-mailadres: rikkert.snitselaar@ede.nl
onderwerp: Zienswijze ontwerp-Voorkeursbeslissing Luchtruimherziening			bijl.: -	datum: 10 maart 2021	

Geachte mevrouw Van Nieuwenhuizen,

Op 25 februari 2021 heeft u onze pro-forma zienswijze ontvangen (kenmerk: 21/RFV/ABZ210225) waarin wij vroegen om uitstel van aanlevering van onze inhoudelijke zienswijze vanwege de benodigde doorlooptijd van onze interne besluitvorming. Hieronder vindt u onze inhoudelijke zienswijze.

Vliegbewegingen zijn van invloed op de woon- en leefkwaliteit op de grond. Gemeenten zijn samen met provincies verantwoordelijk voor de kwaliteit van de lokale woon- en leefomgeving, zoals ook tot uiting komt in onze omgevingsvisies. Een optimaal en aantrekkelijk vestigingsklimaat om te ondernemen, te wonen, te werken en te studeren: dat is waar we als Regio Foodvalley voor staan. Vanuit deze wettelijke verantwoordelijkheid dienen wij onze zienswijze in op de ontwerp-Voorkeursbeslissing Luchtruimherziening en het onderliggende milieueffectrapport. Deze zienswijze dient te worden gelezen als aanvulling en verdieping op de gezamenlijke zienswijze van de Gelderse partners zoals ingestuurd door de provincie Gelderland en welke mede is ondertekend door de Regio Foodvalley-gemeenten¹. Onze zienswijze betreft de volgende onderwerpen:

1. Heroverwegen opening Lelystad Airport
2. Concreet maken oplossing voor laagvliegen route Lelystad Airport
3. Impact 4^e naderingspunt

1. Heroverwegen opening Lelystad Airport

Wij vragen uw aandacht voor het meenemen van recente nieuwe inzichten op het gebied van klimaatdoelstellingen, stikstofproblematiek, alternatieve reismogelijkheden (trein als alternatief voor korte afstandsvluchten) en de (blijvende?) impact van de coronapandemie in de toekomstplannen voor de luchtvaart en de luchtruimherziening. Nu het besluit over opening van Lelystad Airport wordt doorgeschoven naar een volgend kabinet en het politieke draagvlak voor opening begint af te nemen, roept dit de vraag op of in de ontwerp-Voorkeursbeslissing Luchtruimherziening wel voldoende rekening wordt gehouden met een scenario waarin geen sprake is van opening van Lelystad Airport voor groothandelsverkeer.

- Bent u bereid opening van Lelystad Airport te heroverwegen?
- Wat zou een scenario zonder Lelystad Airport betekenen voor (de ligging van) het gewenste 4^e naderingspunt vanuit het zuidoosten?

¹ De Utrechtse Foodvalley-gemeenten Rhenen en Renswoude onderschrijven tevens de door de provincie Utrecht ingezonden zienswijze.

2. Concreet maken oplossing voor laagvliegen route Lelystad Airport

Mocht opening van Lelystad Airport na heroverweging nog steeds opportuun blijken te zijn, dan blijft het aandachtspunt 'laagvliegroutes boven de Veluwe' van belang. Zoals eerder aangegeven in onze zienswijze uit 2019 op het Luchthavenbesluit Lelystad Airport is het standpunt van de regio Foodvalley met betrekking tot opening van Lelystad Airport kortweg: *Eerst herziening van het luchtruim, daarna opening van Lelystad Airport*. Inmiddels heeft u de toezegging gedaan dat er een oplossing voor de zogenaamde laagvliegroutes wordt geïmplementeerd voordat Lelystad Airport open gaat voor groot handelsverkeer. Uit de stukken die nu voorliggen wordt voor ons op dit moment onvoldoende duidelijk hoe deze oplossing er in de praktijk uit gaat zien, welke verbeteringen er worden behaald ten opzichte van het eerdere route-ontwerp en welke impact op de woon- en leefkwaliteit gaat optreden.

- Kunt u uw toezegging over het oplossen van de laagvliegroutes concreet maken en nader uitwerken welke impact de vliegroutes gaan hebben op de woon- en leefkwaliteit binnen ons grondgebied?
- Op welke wijze gaat u invulling geven aan monitoring en handhaving van de door te voeren routeverbeteringen? Onze suggestie hiervoor is handhaving op basis van vliegprofielen, waarbij harde afspraken gemaakt worden over minimale vlieghoogte en percentage vliegbewegingen dat voldoet aan het vastgestelde vliegprofiel. Kunt u hier op reflecteren?

3. Impact 4^e naderingspunt

In de Voorkeursbeslissing Luchtruimherziening wordt gesproken over het invoeren van een 4^e naderingspunt voor Schiphol. De informatie over dit naderingspunt en de bijbehorende vliegroutes is erg summier: *"De inschatting is dat dit punt boven het zuidoosten van de provincie Utrecht of het zuidwesten van Gelderland komt te liggen"* en *"Onder de vaste routes kan echter lokaal sprake zijn van achteruitgang"*, waarbij bedoeld wordt op de lokale omgevingskwaliteit. Uit deze uitspraken maken wij op dat de route ergens tussen de twee rode lijnen zoals aangegeven in figuur 1 en daarmee mogelijk boven het grondgebied van regio Foodvalley komt te lopen.

- Klopt onze interpretatie van de ligging van de nieuwe vliegroutes behorend bij het 4^e naderingspunt?
- Gaat het alleen om vliegbewegingen richting Schiphol of gaan ook uitgaande vluchten gebruik maken van de vliegroutes behorend bij het 4^e naderingspunt?
- Om welke aantallen vliegbewegingen op jaarbasis en vlieghoogte gaat het?
- Betreft de route behorend bij het 4^e naderingspunt een vaste route waarbij sprake is van een achteruitgang van de lokale omgevingskwaliteit? Zo ja, op welke wijze en op welk moment in planning van het project luchtruimherziening gaat u de effecten op de woon- en leefkwaliteit in detail in kaart brengen?
- Hoe verhoudt de route behorend bij het 4^e naderingspunt zich tot de voorgenomen zuidelijke vliegroutes voor Lelystad Airport? Is sprake van kruisende routes waardoor het vliegverkeer van Schiphol en Lelystad Airport in vlieghoogte gesepareerd moet worden? Zo ja, gaat dit leiden tot lagere vlieghoogtes en meer overlast op de grond?
- In het geval dat de route behorend bij het 4^e naderingspunt boven grondgebied van de regio Foodvalley komt te lopen: op welke wijze gaat u onze regio betrekken bij verdere besluitvorming rond de definitieve vaststelling van de ligging van deze route en het vastleggen van heldere afspraken over minimale vlieghoogtes en de monitoring/handhaving hiervan op basis van afgesproken vliegprofielen?

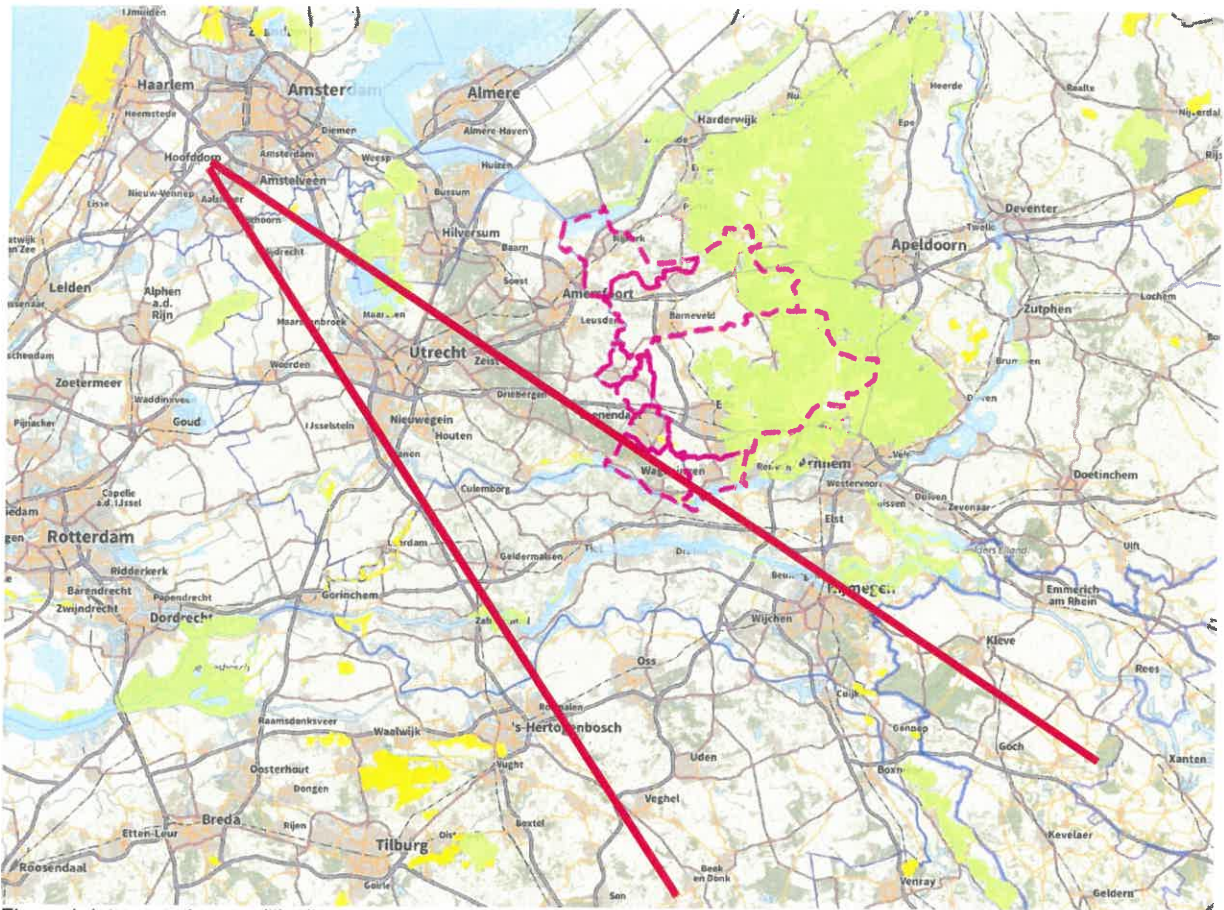
We kijken met belangstelling uit naar uw reactie en antwoorden op onze vragen.

Met vriendelijke groet,

Arjen Droog
Directeur

René Verhulst
voorzitter

Deze zienswijze wordt tevens onderschreven en mede ingediend door gemeente Renkum.

Figuur 1: interpretatie mogelijke ligging nieuwe zuidoostelijke route 4e naderingspunt.